

R o z h o d n u t i e

Disciplinárny senát zložený z predsedníčky senátu senátu JUDr. Moniky Jakubovej a členov senátu JUDr. Idy Hanzelovej a JUDr. Marcely Malatkej, o návrhu na začatie disciplinárneho konania predsedu Okresného súdu X proti JUDr. A.A., bytom xxx, sudca Okresného súdu X, pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na ústnom pojednávaní konanom v Bratislave dňa 31.júla 2020, takto

r o z h o d o l :

JUDr. A.A., nar. xxx, bytom xxx, sudca Okresného súdu X

s a o s l o b o d z u j e

spod návrhu podaného predsedom Okresného súdu X dňa 11.11.2019, ktorého sa mal dopustiť tak, že:

ako zákonný sudca vo veci vedenej na Okresnom súde X pod sp. zn. 21Cb/77/2013 bez zákonného dôvodu vo veci nekonal od 02.06.2015 do 07.05.2018 a následne od 07.05.2018 do 25.04.2019, čím spôsobil priet'ah v konaní a porušil práva účastníkov konania na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;

kvalifikovaného ako disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich v platnom znení,

lebo skutok nie je disciplinárnym previnením.

O d ô v o d n e n i e

Predseda Okresného súdu X (ďalej len „navrhovateľ“) dňa 11.novembra 2019 podal disciplinárnemu senátu návrh na začatie disciplinárneho konania proti sudcovi Okresného súdu X, JUDr. A.A., (ďalej len „sudca“), pretože vo veci vedenej na Okresnom súde X pod sp. zn. 21Cb/77/2013 nekonal od 02.06.2015 do 07.05.2018 a následne od 07.05.2018 do 25.04.2019, čím mal spôsobiť priet'ah v konaní a porušenie práva účastníkov konania na prerokovanie veci

bez zbytočných priet'ahov a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej. Za to mu navrhol uloženie disciplinárneho opatrenia podľa § 117 ods. 1 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediaciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z.“), a to zníženie funkčného platu o 10 % na obdobie dvoch mesiacov.

Návrh dôvodil tým, že dňa 02.10.2019 bol Okresnému súdu X doručený Nález Ústavného súdu SR zo dňa 12.09.2019, č. k. II. ÚS 95/2019-20, v ktorom ústavný súd vyslovil, že základné právo O.T.-ELSTA na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu X v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb/77/2013 porušené boli. Zároveň Okresnému súdu X prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb/77/2013 konal bez zbytočných priet'ahov. Ďalej O.T.-ELSTA priznal finančné zadosťučinenie v sume 2.000 eur, ktoré je mu Okresný súd X povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu a O. T.-ELSTA priznal úhradu trov konania v sume 346,26 eur, ktorú je Okresný súd X povinný vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. A.O.E., xxx, do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Poukázal na povinnosť sudcu vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo a bez zbytočných priet'ahov, z čoho vyplýva, že sudca by si mal organizovať svoju prácu tak, aby mal vedomosť o veciach v jeho senáte, a aby nedochádzalo k zbytočným priet'ahom vo veciach pridelených do jeho senátu. Kontrolou predmetného spisu bolo zistené, že zákonný sudca bez akéhokoľvek zákonného dôvodu bol vo veci nečinný po dobu takmer troch rokov od 02.06.2015 do 07.05.2018 a následne po dobu takmer jedného roka od 07.05.2018 do 25.04.2019. Sudca svojím postupom spôsobil zbytočné priet'ahy v konaní, čím porušil základnú povinnosť sudcu podľa ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z.. Pričom toto porušenie povinnosti sudcu a spôsobenie zbytočných priet'ahov, je zavineným porušením povinnosti sudcu takej intenzity, že napĺňa skutkovú podstatu disciplinárneho previnenia podľa ustanovenia § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. a preto navrhol vyššie uvedené disciplinárne potrestanie.

K návrhu sa sudca písomne nevyjadril, využil možnosť vyjadriť sa ústne na verejnom pojednávaní.

Disciplinárny senát konal v neprítomnosti navrhovateľa, ktorý svoju neprítomnosť neospravedlnil ani nežiadal o odročenie pojednávania.

Disciplinárny senát vykonal dokazovanie výsluchom sudcu, prečítaním listinných dôkazov – nález ÚS II. US 95/19-20 z 12.9.2019, hodnotenie JUDr. A. č. SR160/19 z 19.6.2019, prehľady o stave vybavených vecí v pridelených súdnych oddeleniach sudcu, mesačné výkazy, prehľad nevybavených, prehľad dodatkov k rozvrhu práce.

Z vyjadrenia sudcu vyplynulo, že prijíma svoju zodpovednosť, podľa neho tiež sa jedná o objektívnu, ale chcel ozrejmiť pozadie. Dostal sa na súd ako justičný čakaťel, prešiel celou

tortúrou, jeho hlavnou agendou bolo Cb, snažil sa vždy na sebe intenzívne pracovať hlavne vedomostne, nemal záujem o kariérny postup. Ťažšie sa mu kombinoval jeho osobný život s pracovným, ale chcel to zvládnuť, s manželkou sa im narodil syn, ktorý trpí zdravotným postihnutím, bola to preňho zat'azkávajúca skúška, nebolo to ľahké. Pochvaľuje si však kolektív, ktorý mu je vždy nápomocný. Nechce sa tu vôbec ľutovať a robí všetko preto, aby sa nejaké pochybenia už neopakovali. Pracuje na okresnom súde v sídle kraja, kde je známe, že je veľmi vysoký nápad, ale vždy si musia poradiť. Každý si je vedomý toho, že sú to ich čísla a nakoniec to každý aj musí zvládnuť. Poukázal na skutočnosť, že keď teda konečne upratol agendu, vytýčil na pojednávania, potom sa zas boril s písomnými vyhotoveniami rozhodnutí, priznal, že toto je preňho najviac zat'azkávajúce, ale nikdy nechcel zat'azovať svojich kolegov, ani súdnu správu. I napriek tomu, že zastáva funkciu sudcu, musí zastávať aj funkciu otca rodiny. S manželkou ťažko znášajú aj mnohé operácie, ktoré musel ich syn prekonať, vyústilo to až do jeho zdravotných ťažkostí, kedy prvý krát na dlhšiu PN musel ísť na hospitalizáciu kvôli chrbtici na 3 mesiace. V tom čase to nebolo dôvodom na zastavenie nápadu. Jednak ani nechcel, a ani takáto možnosť neprichádzala do úvahy. Poukázal na poddimenzovať svojho súdu minimálne 10 rokov. Za celý ten čas od roku 1999 svoj senát ťahal bez zastavenia nápadu, bez nejakých PN až nakoniec druhý krát, čo bol na PN a to priznáva z úplnej vyčerpanosti a syndrómu vyhorenia. Neskôr sa im narodilo druhé dieťa, zase sa cítil lepšie, chcel vybudovať rodinný dom, ktorý sa mu aj podaril, avšak vysoký tlak cítil práve pri sťahovaní sa z bytu do domu, kedy sa mu opäť nakopili aj pracovné veci. V tom čase na krajskom súde bol písomne napomenutý, avšak nebolo z toho žiadne disciplinárne konanie. I napriek vysokým výkonom opäť mal zostatok nevybavených vecí okolo 450-500 vecí avšak nie preto, že by nerobil, ale mnoho vecí bolo prerozdelených, jedna kolegyňa išla na materskú, jedna kolegyňa na kraj a stále mali málo kolegov sudcov vo výkone. Tlak sa stupňoval, avšak snažil sa vybavovať hlavne reštančné veci, priebežne vydával neodkladné opatrenia, ale opäť sa dostal do zát'áže. Poukázal na dodatky Okresného súdu X, kedy v roku 2015 okrem svojej hlavnej agendy bol pridelený aj na oddelenie KR, neskôr Nsrr, od 2017 roku ďalšie oddelenie Odk, všetko to vyústilo aj v jeho zdravotný problém, avšak nápad bol zastavený v jeho oddeleniach až 19.2.2018, následne obnovený 6.4.2018. Potom opäť zastavený od 1.8.2018. Vrátil sa po Veľkej noci, začal pracovať, ale cítil sa na hrane, dával veci na termíny, ale nevládal a po tomto vyhodnotil, že jeho zdravotný stav stále nie je taký ako predpokladal, preto sa dohodol s vedením, že do konca roka si musí dať pauzu.

K samotnému podaniu vyjadril svoj názor, že podľa neho nie je úplný, najmä v druhom období, kedy vytýčil termín, ktorý musel byť odročený z dôvodu PN a následne vo februári 2019 po zreferovaní vytýčil ďalší termín, avšak keďže priebežne robil tieto vrátené veci, sama asistentka nestihla v takom tempe vydávať či už termíny, alebo aj vykonávať iné úpravy, vydávala ich cca do mesiaca, urobila ich v reálnom čase tak, aby nebol zmarený termín, teda ona nepochybila, ale aj týmto časovým posunom nastal nejaký ten sklz, nakoniec musel byť aj tento nariadený termín odročený z dôvodu PN. Samotná vec je mu dôverne známa, jedná sa o

vyporiadanie zmluvy o dielo, kde však žalobca, ktorý sa obrátil s dôverou na súd, je síce v slabšej dôkaznej argumentácii, ale chcel si byť istý, aby mal počas konania reálne možnosť preukázať svoje tvrdenie. Možno mal byť prísnejší v tomto a zamietnuť žalobu, ale z procesného hľadiska chcel dať možnosť prejavíť sa žalobcovi.

K obdobiám uvedeným v skutku uviedol, že v druhom období bol na PN od januára 2018 do apríla 2018 a v prvom období bol tiež PN. V tom období na súde všetci robili všetko. Prijal skutočnosť, že všetko sa dá urobiť lepšie, len keď je toho veľa vždy niečo vyskočí, je si vedomý svojej zodpovednosti. Toho času nie je si istý v akom stave je konanie, ktoré je predmetom disciplinárneho konania, je tam ustanovený znalec. Od februára 2020 na Okresnom súde X je JUDr. O. Pripomenul, že v minulosti boli ústavné sťažnosti len sporadicky. V januári 2020 opäť nastúpil po práceneschopnosti a všetky veci sa snažil vytýčiť na pojednávanie. Pričom táto sťažnosť bola prvá. Od vtedy došli ďalšie dve. Je mu známe upozornenie v zmysle ustanovenia § 30 ods. 4 zák. č. 385/2000, Z.z., je to právo sudcu, ale nikdy to ho nevyužil. Každý predseda vedel, že sú na súde preťaženi.

Z prečítaných listinných dôkazov – výkazov a hodnotení práce sudcu vyplynulo, že sudca vybavuje väčší počet vecí než mu napáda. Rovnako porovnaním vecí, ktoré boli zrušené krajským súdom, mal disciplinárny súd za preukázané, že sudca patrí k tým, ktorí majú najmenej zrušených rozhodnutí v odvolacom konaní, resp. sa do odvolacieho konania ani nedostanú pre nepodanie opravného prostriedku. Pokiaľ ide o využívanie pojednávacích dní, patrí medzi sudcov s ich primeraným využívaním. Tiež bolo zistené že sudca bol práceneschopný aj v časti období vymedzeného skutkom. Tiež, že dňa 07.05.2018 bolo vykonávané pojednávanie, a záverom bolo odročené za účelom ustanovenia znalca.

Na základe takto vykonaného dokazovania disciplinárny senát ustálil zistený skutkový stav, ktorý ho viedol k výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších zmien a doplnkov, sudca je povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných priet'ahov; vždy upozorniť predsedu súdu na neprimeraný počet pridelených vecí, ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných priet'ahov.

Podľa § 34 ods. 3 cit. zákona, sudca má právo na pridelovanie vecí podľa rozvrhu práce tak, aby ich mohol prejednať a rozhodnúť bez zbytočných priet'ahov. Ak sudca namieta, že nie sú mu veci pridelované takým spôsobom a ak predseda súdu jeho námietkam nevyhoví, rozhodne o nich príslušná sudcovská rada.

Podľa § 115a ods. 1 a 2 cit. zákona, na zodpovednosť za disciplinárne previnenie stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanovuje, že je potrebné úmyselné zavinenie. (2) Nedbanlivosťou sa na účely tohto zákona rozumie také konanie sudcu, kedy vedel alebo

vedieť mal, že môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraného dôvodu sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí.

Podľa § 116 ods. 1, písm. a) cit. zákona, závažným disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti sudcu.

Podľa § 129 ods. 3 cit. zákona, Ak disciplinárny senát dôjde k záveru, že sa sudca disciplinárneho previnenia nedopustil alebo že mu nemožno disciplinárne previnenie preukázať, sudcu oslobodí.

Predmetom dokazovania a hodnotenia disciplinárneho senátu bolo posudzovanie uvedených skutočností vo vzťahu k definícií disciplinárneho previnenia podľa § 115a z. č. 385/2000 Z. z. Podľa tohto ustanovenia je disciplinárnym zavinením sudcu zavinené porušenie jeho povinnosti. Z ustanovenia § 115 ods.1, 2 cit. zákona vyplýva, že ak zákon výslovne neustanovuje, že je potrebné úmyselné zavinenie, stačí zavinenie z nedbanlivosti, pričom musí ísť o nedbanlivosť vedomú. Zákonodarca nepripúšťa disciplinárnu zodpovednosť za nevedomú nedbanlivosť ako druh zavinenia pri disciplinárnej zodpovednosti sudcu. Je potrebné preukázať vedomú nedbanlivosť pri disciplinárnej zodpovednosti sudcu, čo je právne významné i v zmysle čl. 1 ods.2 Ústavy SR.

Rozhodovanie zákonom stanovených, či primeraných lehotách je pritom považované za súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd; čl. 6 Európskej zmluvy o ľudských právach); neodôvodnené priet'ahy v konaní je pritom nutné hodnotiť ako zavinené porušenie povinnosti sudcu a konanie spôsobilé narušiť dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu v zmysle z. č. 385/2000 Z. z.. V prejednávanej veci nie je pochybnosť o tom, že disciplinárne sťahý sudca bol zaťažený veľkým počtom vecí pridelených nielen vo svojom senáte, ale aj pridelených vecí po iných sudcoch, ktoré boli reštančné, preto bolo potrebné posúdiť, či pri tomto zaťažení sudcu, mohol robiť bez priet'ahov pri nedodržíaní primeranej lehoty na rozhodnutie súdenej veci.

Disciplinárny senát nespochybňuje rozhodnutie ústavného súdu o porušení základného práva navrhovateľa v obchodnoprávnej veci, vedenej na Okresnom súde X. Uvedené obdobie od 02.06.2015 do 07.05.2018 a od 07.05.2018 do 25.04.2019 však nie je možné spravodlivo vpísať na vrub len disciplinárne sťahému sudcovi.

Disciplinárny senát pri zist'ovaní, či sa disciplinárne sťahý sudca dopustil zavineného porušenia povinnosti sudcu, uvedenej v § 30 ods. 4 zákona o sudcoch, sústredil najmä na preukázanie prístupu sudcu k jeho pracovným povinnostiam a na druhej strane k povinnostiam na strane vedenia a správy súdu – zabezpečiť sudcovi také pracovné podmienky, aby ich poskytnutím bolo možné od sudcu vyžadovať maximálny pracovný výkon.

Porovnaním pracovných výkonov sudcov Okresného súdu X sudca rozhodne nepatrí k tým, ktorí by jednak nevybavovali dostatočný počet vecí, ani k sudcom, ktorí by nemali kvalitné rozhodnutia, ani k sudcom, ktorí by nevyužívali fond pracovného času. To vyplynulo jednak z výkazov a hodnotení práce sudcu.

Z uvedeného je zrejmé, že u disciplinárne stíhaného sudcu nie je celkom jednoznačne možné konštatovať (§ 30 ods. 4 zákona o sudcoch), že porušuje svoju povinnosť svedomito v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných priet'ahov.

V tomto kontexte disciplinárny senát uvádza, že činnosť každého sudcu má svoje limity a po nikom nie je možné požadovať, aby sa trvalo pracovne prepínal, vystavoval sa nezvládateľným stresom a v prospech nadštandardného plnenia pracovných úloh dlhodobo potlačoval svoj súkromný život.

Z takto zisteného skutkového stavu disciplinárny senát dospel k jednoznačnému záveru, že navrhovateľom vymedzený skutok nie je disciplinárnym previnením sudcu. Jednak navrhovateľ sa nevenoval dostatočne k možnej subjektívnej stránke zavinenia sudcu, a v podstate celé skutkové vymedzenie len okopíroval z rozhodnutia o ústavnej sťažnosti. Pričom v tomto rozhodnutí je vymedzená objektívna zodpovednosť okresného súdu za priet'ah v konaní, resp. nerozhodnutie veci v primeranej dobe. Túto zodpovednosť však nie je možné pripísať na zodpovednosť len sudcovi, ktorému je vec pridelená, najmä za stavu, keď objektívne nebol schopný vec riešiť, napríklad z dôvodu práceneschopnosti. Tento fakt navrhovateľ úplne opomenul. Tiež samotné konanie je procesná činnosť, ktorú organizuje najmä sudca. To, že mieni umožniť žalobcovi preukázať ním tvrdené skutočnosti, ešte nie je možné bez ďalšieho viniť sudcu za neefektívne vykonané úkony. Konanie má mať aj výchovnú funkciu, možno práve umožnením a rešpektovaním všetkých navrhnutých dôkazov žalobcu, síce konanie predlžuje, ale aj pôsobí výchovne na samotnú stranu konania a navrhovateľa procesných úkonov.

Navyše štátny orgán je povinný zabezpečiť splnenie ústavnej povinnosti podľa čl. 152 ods.4 v spojení s čl. 2 ods.2 Ústavy SR a v súvislosti s tým zákonná úprava základného práva sudcu podľa § 34 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z.z. zahŕňa v sebe povinnosť orgánov verejnej moci (štátu) zabezpečiť dodržiavanie práva sudcu na pridelovanie vecí len v takom rozsahu, ktorý mu umožní prejednanie a rozhodovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Účelom tohto zákona je základné právo sudcu, aby mal vytvorené podmienky na zabezpečenie ústavného práva každého na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Na neprimeranosť zaťaženia sudca síce neupozorňoval, uvedomujúc si, že „veď všetci to vedia, že sme zaťažený, poddimenzovaný“. Štát nezabezpečil podmienky pre sudcu na realizáciu jeho základného práva a to právo pridelovanie sudcovi veci len v takom počte, resp. rozsahu, ktorý bude prejednávať a rozhodovať veci bez zbytočného priet'ahu, preto je vylúčená disciplinárna zodpovednosť sudcu za priet'ahy v konaní. Nie je totiž splnený základný predpoklad o existencii úmyselného zavinenia alebo konania sudcu z vedomej nedbanlivosti vo vzťahu k zákonom chránenému záujmu zabezpečiť súdne konanie bez priet'ahov.

Nesplnenie povinnosti sudcu konať tak, aby nedošlo k zbytočným priet'ahom v konaní, ak vyplýva táto skutočnosť z objektívnych okolností spočívajúcich v nedostatočnom zabezpečení podmienok pre riadny chod justície v dôsledku nedostatočnej starostlivosti zo strany štátu (výkonnej moci) vylučuje subjektívne zavinenie sudcu za zbytočné priet'ahy. Je nespochybniteľná neexistencia vôle sudcu spôsobiť priet'ahy v pridelených veciach, takže je vylúčené subjektívne zavinenie aj vo forme vedomej nedbanlivosti.

Z týchto všetkých úvah vyplynul pre disciplinárny senát záver, že to nebol jednoznačne a len disciplinárne stíhaný sudca, ktorý spôsobil stav popísaný v skutku disciplinárneho návrhu a tento stav vzhľadom na následok (doposiaľ jediná sťažnosť na prietahy strany konania) nemožno hodnotiť ako porušenie povinnosti sudcu svedomito si vykonávať svoje povinnosti, konať plynulo a bez zbytočných prietahov, pretože pre takýto postup nemal vytvorené dostatočné podmienky zo strany vedenia a správy súdu, a to ani napriek maximálne vynaloženému úsiliu zo strany sudcu vysporiadať sa so všetkými povinnosťami, ktoré naňho boli pri výkone funkcie sudcu kladené.

Podľa názoru disciplinárneho senátu nie je úlohou disciplinárneho konania postihovať sudcov, ktorí na hranici svojich pracovných možností a schopností (prihliadajúc pri tom i na osobnostné špecifiká a vybavenie sudcu, ale aj súkromnie) vybavujú dostatočný počet vecí v požadovanej kvalite, ak im zo strany orgánov zodpovedných za zabezpečenie dostatočných pracovných podmienok pre výkon funkcie sudcu nie je poskytnuté vhodné vybavenie a pracovné prostredie, najmä nadmerným a neprimeraným zaťažením, počtom pridelených vecí, ak za túto disproporciu medzi orgánmi správy súdov a sudcom má zodpovedať len a výlučne sudca nestíhajúci nadmerné množstvo práce.

Disciplinárny senát pre úplnosť uvádza, že dodržiavanie povinností, aby sudca konal bez zbytočných prietahov, možno od sudcu spravodlivo žiadať len vtedy, ak výkonnou mocou sú vytvorené všetky potrebné personálne a materiálne predpoklady pre jej riadny výkon. Sudca musí byť v prvom rade primerane zaťažený, aby mohol vo všetkých veciach vo svojom senáte konať bez prietahov, resp. v lehotách primeraných vzhľadom na rozsiahlosť, štruktúru a náročnosť tejto veci.

Z týchto dôvodov disciplinárny senát nemal za preukázané zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti sudcu podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch, založené na porušení ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch, najmä preto, že disciplinárny senát je presvedčený, že vykonanými dôkazmi bolo preukázané, že skutok nie je disciplinárnym previnením.

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa, keď sa rozhodnutie odvolateľovi doručilo. Odvolanie treba podať na disciplinárnom senáte, včas podané odvolanie má odkladný účinok.

V Bratislave, 31.júla 2020

JUDr. Monika Jakubová
predsedníčka disciplinárneho senátu

Za správnosť:
Mgr. Zuzana Dimmelová